

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

8 серпня 2019 року

м. Тернопіль

№ 69/ 24 - р/к

Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Тернопільським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) під час здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції органами місцевого самоврядування та суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність на ринку послуг з вивезення побутових відходів, проведено дослідження діяльності суб'єктів господарювання на означеному ринку.

В ході проведеного дослідження виявлено, що Лановецьке комунальне підприємство по благоустрою сформувало економічно необґрунтовані тарифи на послуги з вивезення та утилізації твердих побутових відходів для сільських населених пунктів Лановецької ОТГ та подало їх на затвердження Лановецькій міській раді.

Рішенням виконавчого комітету Лановецької міської ради від 16 травня 2018 року №97 затверджено тарифи на послуги з вивезення та утилізації твердих побутових відходів для сільських населених пунктів Лановецької ОТГ, які не є економічно обґрунтованими.

Такі дії Лановецької міської ради визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 7 статті 50 та статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді дій органу місцевого самоврядування, що полягають у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Адміністративна колегія Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи №922-АД про порушення Лановецькою міською радою законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50 та статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання відділу досліджень і розслідувань від 23.07.2019 №69-03/86п «Про попередні висновки у справі № 922-АД»,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 21.06.2019 №69/26-рп/к розпочато розгляд справи №922-АД за ознаками вчинення Лановецькою міською радою порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50 та статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді дій органу місцевого самоврядування, що полягають у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції
- (2) Листами від 29.03.2019 №69-02/487 та від 24.06.2019 №69-02/979 направлено вимоги Лановецькому комунальному підприємству по благоустрою.

- (3) Листами від 29.03.2019 №69-02/478 та від 24.06.2019 №69-02/978 направлено вимоги Лановецькій міській раді.
- (4) Листом від 08.05.2019 №69-02/680 Відділення звернулося до Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області для отримання висновків з економічного обґрунтування встановлення вартості на послуги вивезення побутових відходів.
- (5) Листом від 24.07.2019 №69-02/1123 Відповідачеві було направлено Подання з попередніми висновками у справі №922-АД.

2. Відповідач

- (6) Відповідачем у справі є Лановецька міська рада (ідентифікаційний код 043962884 місцезнаходження: 47400, вул. Незалежності, 34, Ланівці, Тернопільська обл.), яка включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування. Основним видом діяльності є «Державне управління загального характеру» (КВЕД 84.11).
- (7) Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Лановецька міська рада в межах своєї компетенції самостійно вирішує питання місцевого значення, виходячи з інтересів громадян, та державних інтересів, забезпечує дотримання законності та правопорядку.
- (8) Згідно із статтею 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

3. Опис ринку.

- (9) Згідно із статтею 1 Закону України «Про відходи» послуги з вивезення побутових відходів - збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом
- (10) Пунктом 55 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься, зокрема, визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.
- (11) Відповідно до статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до власних повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать, зокрема, вирішення питань збирання, транспортування, утилізації та знешкодження побутових відходів.
- (12) Підприємства, установи та організації всіх форм власності у сфері поводження з відходами мають право, зокрема, на участь у конкурсах на набуття права виконавця послуг у сфері поводження з побутовими відходами на певній території (пункт «е» частини першої статті 16 Закону України «Про відходи»).
- (13) У відповідності до вимог статті 35-1 Закону України «Про відходи» виконавця послуг з вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.
- (14) Постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 №1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів», із змінами, затверджено Порядок проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів (надалі – Порядок), який визначає процедуру підготовки та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту

- (15) Згідно із пунктом 4 Порядку підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою державною адміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому законом, виконавчим органом місцевого самоврядування суб'єкта співробітництва у формах, передбачених Законом України Про співробітництво територіальних громад» (далі - організатор конкурсу).
- (16) Суб'єкти господарювання, керуючись рішеннями органів місцевого самоврядування про визнання їх виконавцем послуг у сфері поводження з побутовими відходами здійснюють діяльність на ринку.
- (17) Згідно із рішеннями виконавчого комітету Лановецької міської ради від 28 лютого 2018 року №58 та від 27 травня 2019 року №86 переможцем конкурсів з визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів на території Лановецької ОТГ є Лановецьке комунальне підприємство по благоустрою (далі - Лановецьке КППБ).
- (18) Визначення Лановецькою міською радою виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів на території Лановецької ОТГ Лановецьке КППБ виключає можливість надання цієї послуги на зазначеній території іншими суб'єктами господарювання.
- (19) Лановецьке КППБ з 1 березня 2018 року по даний час займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з вивезення ТПВ в межах території Лановецької ОТГ (м. Ланівці, села Волиця, М. Куськівці, Оришківці, Краснолука, Татаринці, Якимівці, Юськівці, Загірці, Михайлівка Лановецького району Тернопільської області) з часткою 100 %.

4. Права кваліфікація дій Відповідача

- (20) Статтею 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на побутові, комунальні, транспортні та інші послуги.
- (21) Статтею 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (в редакції до 01.05.2019) визначено, що комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи, зокрема, у вивезенні побутових відходів у порядку, встановленому законодавством.
- (22) Відповідно до частини другої статті 31 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (в редакції до 01.05.2019) виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів.
- (23) Постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 №1010, із змінами, затверджено Порядок формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами (далі – Порядок), який визначає механізм формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами (послуги).
- (24) Згідно із пунктом 1 Порядку до послуг належать операції поводження з побутовими відходами (збирання, зберігання, перевезення, перероблення, утилізація, знешкодження та захоронення), що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування.
- (25) Пунктом 3 Порядку (в редакції до 01.05.2019) визначено, що формування тарифів на послуги підприємством здійснюється відповідно до річних планів надання послуг і економічно обґрунтованих планованих витрат, визначених на підставі державних і галузевих нормативів (норм) витрат ресурсів, техніко-економічних розрахунків та кошторисів, ставок податків і зборів (обов'язкових платежів) та цін у планованому періоді, встановлених на підставі прогнозних індексів цін підприємства.

- (26) Відповідно до абзацу восьмого пункту 15 Порядку (в редакції до 01.05.2019), адміністративні витрати включаються до тарифів у розмірі, що не перевищує 15 відсотків планованої виробничої собівартості. Темпи зростання адміністративних витрат не повинні перевищувати визначеного рівня інфляції
- (27) Планова виробнича собівартість послуг з вивезення побутових відходів, згідно із пунктом 2 Порядку (в редакції до 01.05.2019), - прямі матеріальні витрати, прямі витрати з оплати праці, інші прямі витрати, змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати.
- (28) Лановецьким КППБ здійснено розрахунок витрат щодо надання послуг вивезення ТПВ для сільських населених пунктів Лановецької ОТГ та подано їх на розгляд Лановецькій міській раді. Дані розрахунки було опубліковано на офіційному сайті Лановецької міської ради 8 травня 2018 року.
- (29) Рішенням виконавчого комітету Лановецької міської ради від 16 травня 2018 року №97 «Про встановлення тарифів на вивезення та утилізацію твердих побутових відходів для сільських населених пунктів міської ради» (далі – Рішення 97) встановлено з 1 червня 2018 року:
- вартість утилізації 1 м³ ТПВ – 21,72 грн. з ПДВ для всіх споживачів;
 - вартість вивезення та утилізації 1 м³ ТПВ по сільських населених пунктах міської міської ради для населення, бюджетних та інших споживачів у розмірі 101,26 грн. з ПДВ;
 - тариф 10 грн. з ПДВ/один місяць на одного жителя для сільських населених пунктів міської ради, з розрахунку планового утворення ТПВ в розмірі 2,18 м³ в рік.
- (30) Листом від 12.04.2019 № 75 Лановецьке КППБ надало «Розрахунок повної собівартості та середньозваженого тарифу на вивезення та утилізацію твердих побутових відходів для сіл ОТГ» (далі – Розрахунок).
- (31) Розрахунок містить наступні статті витрат:

Показник	Плановий період усього, грн.
Виробнича собівартість	308390,40
Прямі матеріальні витрати	
Прямі витрати на оплату праці	
Інші прямі витрати	308390,40
Адміністративні витрати	64860,67
Витрати на збут	12508,80
Усього витрат повної собівартості	385759,87
Розрахунковий прибуток	19287,99
Вартість	405047,86
Обсяг ТПВ, м ³	4800
Середньозважений тариф за 1 м ³ , без ПДВ	84,385

- (32) Відповідно до вищенаведеного Розрахунку, до повної собівартості (385759,87 грн.) включено адміністративні витрати (64860,67 грн.), які становлять 21 % від планованої виробничої собівартості (308390,40 грн.):
- $$(64860,67 \text{ грн.} / 308390,40 \text{ грн.}) \times 100 \% = 21 \%$$
- (33) Адміністративні витрати перевищують обмежений Порядком (в редакції до 01.05.2019) 15% рівень адміністративних витрат на 6 %.
- (34) За умов дотримання вимог Порядку (в редакції до 01.05.2019), адміністративні витрати мають становити до 15% від планованої виробничої собівартості та не можуть перевищувати у даному випадку 46258,56 грн. (15% від 308390,40 грн.)

- (35) Всупереч вимог Порядку (в редакції до 01.05.2019 р.), до планової собівартості послуг вивезення та утилізації ТПВ включено адміністративні витрати з перевищенням обмеженого Порядком 15% рівня, внаслідок чого тариф не має достатнього економічного обґрунтування.
- (36) Відповідно до Довідки від 20-24.05.2019 №01-15/1 Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області, яка складена за результатами вивчення питання обґрунтованості підвищення у 2018 році тарифів на послуги з вивезення та утилізації ТПВ Лановецьким КППБ, внаслідок включення підприємством в Розрахунок завищеного рівня адміністративних витрат, тариф завищений на 4,65 грн./1м³ з ПДВ.
- (37) Таким чином, затверджені Рішенням 97 тарифи на вивезення та утилізації 1 м³ твердих побутових відходів не мають достатнього економічного обґрунтування, оскільки рівень адміністративних витрат перевищує рівень, обмежений пунктом 15 Порядку (в редакції до 01.05.2019).
- (38) Отже, Лановецьким КППБ сформовано тарифи на послуги з вивезення та утилізації ТПВ без врахування вимог Порядку (в редакції до 01.05.2019) та подало їх на затвердження Лановецькій міській раді, що призвело до встановлення завищених цін, та як наслідок, призвело до ущемлення інтересів споживачів.
- (39) Зазначені дії Лановецького КППБ стали можливими у зв'язку з тим, що він не зазнає конкуренції на означеному ринку та може диктувати свої умови.
- (40) За умов існування значної конкуренції на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах території Лановецького ОТГ, коли споживачі мали б можливість обирати більш економічно вигідніші договірні відносини з надавачами цих послуг, то дії Лановецького КППБ щодо формування економічно необґрунтованих тарифів, які призвели до ущемлення економічних інтересів споживачів, були б неможливими.
- (41) Такі дії Лановецького КППБ кваліфіковано Відділенням, як зловживання монопольним становищем відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (42) Легітимація порушень законодавства про захист економічної конкуренції передбачає підтвердження правомірності протиправних діянь іншого державного органу або суб'єкта господарювання актом органу влади, органу місцевого самоврядування, органу адміністративно-господарського управління та контролю.
- (43) У разі легітимації ініціатором протиправних дій є та сама особа, яка їх вчиняє або має намір вчинити.
- (44) Таким чином, шляхом прийняття Рішення 97 Лановецькою міською радою легітимізовані дії Лановецького КППБ щодо застосування у розрахунках зі споживачами тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів з завищеним рівнем адміністративних витрат, що призвело до ущемлення економічних інтересів споживачів.
- (45) Такі дії Лановецької міської ради є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді дій, заборонених згідно із статтею 17 цього Закону, а саме: дій органу місцевого самоврядування, що полягають у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (46) Постановою Кабінету Міністрів України від 27.03.2019 №318 внесено зміни до Порядку, які набули чинності 1 травня 2019 року.
- (47) Порядок (в редакції з 01.05.2019) не містить положень, які регламентують рівень адміністративних витрат, які включаються до тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами.

5. Заперечення та/або пояснення Відповідача

(48) На подання з попередніми висновками у справі, яке було надіслано Відповідачеві листом від 24.07.2019 №69-02/1123 Лановецька міська рада зауважень, заперечень та доказів, що їх підтверджують не надала.

6. Остаточні висновки адміністративної колегії Відділення у справі

(49) Таким чином, доказами зібраними у справі, доводиться, що дії Лановецької міської ради, які полягали у затвердженні необґрунтованих тарифів на послуги з вивезення та утилізації твердих побутових відходів для жителів сільських населених пунктів Лановецької ОТГ, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді дій, заборонених згідно із статтею 17 цього Закону, а саме: дій органу місцевого самоврядування, що полягають у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за №291/5482 (із змінами) та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року за №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року за №169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати дії Лановецької міської ради (ідентифікаційний код 04396288; місцезнаходження: 47400, вул. Незалежності, 34, Ланівці, Тернопільська обл.), що полягали у затвердженні необґрунтованих тарифів на послуги з вивезення та утилізації твердих побутових відходів для жителів сільських населених пунктів Лановецької ОТГ, порушенням, передбаченим пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді дій, заборонених згідно із статтею 17 цього Закону, а саме: дій органу місцевого самоврядування, що полягають у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його отримання.

Голова адміністративної колегії
в. о. голови територіального відділення

Н.Є. Черномаз